

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Et Tertio. De his Quae Fiunt In summo transformationis modi ascendentis.
Paraphrasis XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

ET TERTIO

DE IIS QUÆ FIUNT IN SUMMO
TRANSFORMATIONIS MODI
ASCENDENTIS.

PARAPHRASIS DECIMA QUINTA.

Spiritu intelligentiæ a replebit illum Dominus, & ipse tanquam imbres mittet eloquia sapientiæ suæ. ac si diceret, quando spiritus mystici in media regione status Transformationis modi ascendentis, spiritu intelligentiæ repletus fuerit; tum in eius summo, & supra se, in pura scilicet spiritus diuini regione, sapidissimæ afficientiæ eloquia, operationes, seu verba mystica Pater cœlestium luminum immittet largituè, & quibusdam imbribus cœlestibus totam eius capacitate irrigabit; longè eminentiori modo, & diuiniore communionem, quam in præcedentibus regionibus factum sit. quod ut fiat, in sequentibus dicendum est, &

- I. Quod propria operatio quamdiu in summo Transformationis modi ascendentis versatur, sit suspensionis mystica transcendentia.
- II. Reali amplitudine spiritui diuino immergitur.
- III. Incessanter eleuatur mysticus, videns regionem proprii spiritus subius se.
- IV. In summo tamdiu deliciatur, quousque subtilissimam vacuitatem incurrat.
- V. Eiusmodi vacuitas de nouo instantanea viuacitate doni sapientiæ adimpletur ad statum Transformationis modi descendentis, in charitate magis radicandum.
- VI. De spiritali profectu, duratione, & transitu, ad statum Transformationis modi descendentis.

LI

VII. In

a Eccl. 39.

VII. In vicissitudine status Transformationis, tam descendens, quam ascendens modi, sicut mysticus contiūo magis, ac magis in charitate radicatur: ita etiam distinctiori, ac accuratiori ordine, in minutissimis etiam operationibus, sese conformiter habere addiscit.

ARTICVLVS PRIMVS.

Quod propria operatio quamdiu in summo Transformationis modi ascendens versatur, sit suspensionis mystica transcendentia.

Spiritus a omnia scrutatur, etiam profunda Dei. ac si diceret, o pia anima, ille qui per continuas mentis actiones, & summi Boni suauissimas contemplationes Deo adhæret, & vnus cum eo spiritus efficitur, ille etiam per donum sapientiæ, supereminens charitatis Dei arcana scrutatur, intelligentiæ suæ puritate tanquam in absconditis Dei consiliatur, & quodammodo etiam profunda Dei apprehendens in illis suspenditur, tanquam pius, & humilis scrutator diuinæ Maiestatis suppressus à gloria. ex conditione ergò, spiritus (quem Deus non dat ad mensuram) profluit; vt dum mysticus in summo Transformationis modi ascendens versatur; quantò amplius diuino lumine illustratur, tantò subtilius, & angelicis modis conformius, in dilectione viuat, quantòque purius diligit, tantò etiam clarioribus splendoribus irradietur; infatigabili, imò prorsus delectabili actiuitate consortio diuinæ naturæ sese viciniùs immergens, infe-

riorum nihil, aut modicum memor; nisi ad quæ boni publici ratio, vel conditionis humanæ necessitas detraxerit; vel in quantum obumbrationes diuinæ, quæque ex abundantia superiorum virium inferioribus iucundè influxerant, subindè disparuerint: licet absque molestia positiui tædij, & carentiæ amicitiae Dei, ac sola remissione abintenso influxu in interiora interueniat, & hoc ipsum quidem non ægrè ferente inferiori homine. quæ omnia magis articulatè constabunt ex sequentibus;

Realit amplitudine spiritui Diuino immergitur.

ARTICVLVS SECYNDVS.

Deus Israel b mihi locutus est, fortis Israel; sicut lux aurora oriente c sole, mane absque nubibus rutilat. ac si diceret, o pia anima, ex eo solum quod ipsam spiritus Diuini regionem ingrederis, eius nimia pulchritudine transformata; quasi cum altissimum laudarent astra matutina, & iubilarent omnes filij Dei, exultare potes: vicinissima enim diuini numinis intimitas, lumine, & ardore solis cœlestis, te ad instar lucis auroræ quæ absque nubibus rutilat, clarificare videtur. ita vt quasi vno eodemque respiraculo vitæ fias in spiritum contiuentem supra te, in lon-

a 1. Cor. 14. b 2. Reg. 23. c 2. Reg. 23.

gè eminentiores, & diuiniore spiritus extensiones, quam fuerint in proprio spiritu. Vndè etiam hoc loco opus non est aliò ire ad hauriendam aquam; sed de ventre, ac intimo mentis tuæ flumina fluent aquæ viuæ, absque nubibus, aut imaginibus, speciebus præambulis, seu inferioribus varijs umbris, figuris, visionibus, vocibus, aut sonis vestitis: ita vt lucem quasi angelicæ cognitionis in pura intelligentia, supersplendentes diuinæ amicitia radiis facillimè suscipias; & absque mora operationes conformes, & verba mystica pronuntiare, eorumque ordinatam successione, & fruitionem, planè iucundè & purissimè continuare valeas.

Et idè quidquid luminis, ac splendoris diuini perceperis, quantumcunque illud altum, & ad instar auroræ absque nubibus rutilans fuerit, pro præambulo duntaxat accipiendum est; ita vt hæc omnia pulchra, & valdè bona sint immediata dispositio, per quam ad puræ intelligentiæ supersplendentes in spiritu perceptiones exercitium actualis vnionis instituat; dum post omnium horum desertionem, mentis actiones ad eum, qui in infinitum hæc excedit, diriguntur, amorisque digestio quædam suaui instituitur, continuatur, ac fouetur: idque indies magis ac magis, vt hic consequenter dicemus;

*Incessanter eleuatur mysticus videns regionem proprii spiritus sub-
tus se.*

ARTICVLVS TERTIVS.

Omnibus mobilibus a mobilior est sapientia. ac si diceret, ô pia anima, propter operationes quæ in vsu, & amicitia diuinæ sapientiæ in instati suauiter, faciliterque formantur, experiri potes, quomodo diuina sapientia in sui communiōe omnibus mobilibus mobilior sit. vtque in Nunc instanti de illa aliquid ita dicatur, vt ilicò de nouo præstantius dici possit, & debeat. sicut etiã Pater cœlestis in Nunc æterno, quasi de nouo omni instanti verbum suum (quod est splendor gloriæ, & figura substantiæ eius) pronuntiat. atque hinc colligere licet in nullo summo vnquam tenaciter hærendum; sed ad omnem in Nunc instanti mutationem conformiter operandum esse. hoc enim sapientiæ gustum quasi exprimere, & quasi digerere est, & minutis (vt ita dicam) operationibus, seu verbis mysticis in Nunc instanti conformiter moueri, si vbi impetus spiritus fuerit, depurata mens congregiatur: ne quod facillimè accidit per remissam, & tepidam à diuinis cooperationibus inhaesionem, ab actione boni quiescere, & in aliquod otium prolabi contingat. hinc etiam strenui Dei coadiutores, in ipsa spiritus diuini regione se suaque omnia charis-
mata,

mata, & quidquid donorum, gustus, beneque afficientia inuenerint, transcendunt; nec in vilo quiescunt quousque amoris pondere, vehementiaque de statu explicitè operandi, semoti, ac suspensi; diuinas inactiones optimo modo huius vitæ suscipiant. & certè tandem diuina sapientia quæ omnibus mobilibus mobilior est, præstante hoc efficitur; vt regio & operationes proprii spiritus longè subtrus stare videantur, tanquam ad præsentem, incessanter magis ascendentem eleuationem, nimis improportionata.

Quod ergo omnibus mobilibus mobilior sit sapientia, & viuax impetus spiritus trahat, quo voluerit, superplendentes diuinæ communionis radios diffundens, etiam nouo semper, ac hucusque incognito modo, non quiescere sinens; sed ad Deo viciniores amicitias propellens: totum hoc, & quidquid Deo minus senseris, vt præambulū, & dispositio erit deferendum: dein ad eum qui his longè altior est, puræ mentis intelligentia conuertenda est, ad actualem fruitionem incipiendam, continuandam, ac renouandam. quamdiu porrò in hisce magis magisque eleuetur consequenter dicemus;

In summo tamdiu deliciatur quousque subtilissimam vacuitatem incurrat.

a Psal. 138.

ARTICVLVS QVARTVS.

Mirabilis facta est scientia tua ex me, a confortata est, & non poterò ad eam. ac si diceret, ô pia anima, infinitus thesaurus est in supereminenti diuinæ naturæ præstantia. vndè quanto amplius diligentes se bene affecerit, tantò maiorem illis admirationem, & profundio rem reuerentiam excitat; vt dein secuta humilitate illius sublimitatem penetrantes, mirabilior præstantiorque fiat, & eousque confortata, & superexaltata appareat, vt ad illam profundius perferendam, intelligentiæ lumen pro tunc non possit eleuari. hoc enim loco pia anima præ scientiæ diuinæ magnitudine in admirationis stuporem, & præ amoris excellentia supra amoris expressas actiones perducta, quasi absque cognitione, & amore constituitur. cum autem in summo spiritus diuini ad vltimum vsque dono sapidissimæ scientiæ mirabilia Dei perlestrauit, tandem actiuitate operationum destituta, præ nimia spiritus subtilitate, silentiosissimam vacuitatem, & simplicissimam perceptionem incurrit; in eaque commoratur: quoadusque de nouo induatur ex alto; per donum sapientiæ, secundum statum Transformationis modi descendens, in charitate magis radicandum.

Interea verò pro actus exercitio quantumcunq; fiat sapidissima scientia Dei

Dei ex te, & supra te admirabilis; ita vt oppressa à gloria, maiestatem diuinam alijs scrutari non valeas; licet ipsius cœli empyrei felicitatem prælibare, & quidquid demum omnem linguam, & verba præ sui excellentia excedit, possidere videaris; hoc ipsum tamen totum sit præambulū duntaxat, & propria dispositio; vt dein tam reuerentiali, quam subtili spiritus tendentia, illi te inclines, qui tam incomprehensibiliter supra te confortatus, & superexaltatus est, vt ad eum non possis accedere. ex tali namque humili inclinatione ac reuerentia (præsertim quando fortissimæ illæ diuini spiritus inactiones constanter remiserint, & vacuitas quædam, seu remissio perceptionum, & operationum subsequuta fuerit) intellectus ilicò sibi proportionatum diuini Pulchri, & Boni speciem similitudinem vè eliciet, admodum subtili operatione, & ad actualement fruitionem consortij diuinæ naturæ deducet incipiendam, continuandam, ac renouandam. & hæc quidem tam diu euenire, quoadusque pia anima insignem progressum in charitate fecerit, & nouo, intensiorique gratiæ augmento à Deo dignata fuerit, consequenter dicemus,

*Eiusmodi Vacuitas de nouo instantanea
Vacuitate doni sapientiæ adimpletur ad
statum Transformationis modi de-
scendentis in charitate magis
radicandum.*

a Psalm. 18.

ARTICVLVS QVINTVS.

A summo a cœlo egressio eius, & occursum eius usq; ad summum eius. ac si diceret, ô pia anima, non sine profundissima reuerentia admirare diuinæ puritatis zelum; quo ita naturæ suę consortia largitur, vt simul etiam quidquid in spiritu dissimilitudinis, & imperfectionis est, continuò expurget: sicuti qui palmitem purgat, vt fructum plus adferat. & ideò cum dono sapientiæ integrum ascensum, diuersas regiones, situs mentales, per operationes, seu innumerabilia verba mystica, profunda Dei scrutando absolueris: tandem in superficialem, & simplicissimam vacuitatem, totam interioritatem tuam redactam inuenies. quo ita de nouo dono sapientiæ ad descensum fructuum, & in charitate magis perfectiusque radicandum à Deo digneris. hoc autem priusquam fiat, euacuatione spirituali, & subtilitate separatis intelligentijs, seu Angelis conformi, vt dispositione præambula, ac prærequisita superindui debes. & hoc sensu dicitur, à summo cœlo egressio eius. ac si diceret: cum in summo status Transformationis modi ascendens charitatis bene-afficientiam finiendo digesseris, & sic te deserendo, quodammodo egressa fueris: tum denique noua quædam fames, ad nouam satietatem, & susceptionem intensiorem doni sapientiæ subsequetur.

Ll 3

hinc

hinc etiam sicut à summo cœlo egressio eius constituitur (dum modus eminentis transcendentia, & perfectæ negationis cessat) sic quoq; occurfus eius, seu doni sapientia noua adimpletione occurrit in summo ipso; ita vt deinceps eius particeps sis non quærendo; sed possidendo, & sub obumbratione consortij diuinæ naturæ, & termino à Quo viuendo, in spiritu semper ali, & ad operationes fructu amoris necessarias facillè, & iucundè procedere, possis.

Interea verò dum hæc fiunt, hanc à summo cœlo egressionem, & in summo status tui vacuitatem non vt casu accedentem, aut profectui spiritali contrariam; sed vt diuinitus ordinatam depurationem, præambulum, & perfectam dispositionem suscipe; dein pro actus exercitio, vt potes maximè spiritaliter, & subtilissima intelligentia vigilantia præstolare salutare Dei, & tanquam diaphanum ad solis lucidissimos radios suscipiendos, in hoc non habere spiritali, simplicissimoq; intuitu, diuini Numinis præstantiam superexalta: quoadusq; nouus Lucifer matutinus, ignem sapidissimum sui luminis in apice spiritus accendat: qui etiam toto statu Transformationis modi descendens inextinctè, & absque tædiola diuinæ carentia interruptione in altari spiritus ardebit, & diuini amoris flammam in Patrem luminum (à quo bona cuncta procedunt) exhalabit,

ad maiorem semper in charitate radicacionem promouendam. Vt autem constet quæ circa perfectionem arcani amoris considerentur, consequenter dicimus

De spiritali profectu, duratione, & transitu, ad statum Transformationis modi descendens.

ARTICVLVS SEXTVS.

O Altitudo diuinitatum a sapientia Dei, quam inuestigabiles sunt via eius. ac si diceret: ò pia anima, continuo maior radicio in amore diuino per infatigabiles, & inobseruabiles multiplicationes singulorum actuum, tam altas in sapientia, seu sapida scientia Dei, radices fixit; vt sicut nemo altitudinem sapientia Dei perfectè scrutari potest: ita etiam inuestigabiles sunt via eius, quæ ad spiritualem progressum perducunt. vt vel ideò admodum difficile sit mensuram profectus spiritalis explicare; præ nimia eiusdem perfectione. hinc etiam si accuratiùs, & strictè de illo loquendum esset, breuiter responderi posset, ipsi mystico hanc perfectionem ignotam esse: verumtamen si sese ad ascensum Transformationis reflexerit, prout scilicet ab infimis, per medias usq; ad supremas mentis regiones, ascendendo, sapius interea ad interruptiones fructu dilapsus fuit; in præsentiarum autem per insignem

gnem vitalem renouationem charitatis, Deum semper, vt primum principium suæ dilectionis eminenter esse recogitauerit. Sole claritùs etiam videbit, quantò modò quam aliàs viciniùs, altius, & perfectius in Deo uiuat, respiret, habitetque secundum spiritum. secundum inferiorem autem hominem, seu totum hominis compositum, quam conformiter ad statum innocentiae vires inferiores, sensibiles, quin etiam cor, & caro eius, iudicio, imperioque rationis, & instinctui Spiritus sancti obediant; tentationes & mala huius vitæ potiùs dijudicent, quam licet miserimum exilium mundi (qui totus in maligno positus est) molestè ferant.

Ad hanc autem spiritus, & carnis perfectionem priusquam pia anima ordinato progressu pertingat, facilè decem, vel duodecim anni, aut etiam quatuordecim labentur. in vnico namque substantiali descensu, vel ascensu status Transformationis, tres sunt principales regiones: quarum etiam singulæ in tres, pro vt scilicet singulæ incipiunt, proficiunt & absoluuntur, inter se subdiuiduntur; quo ita per mentis circumuolutiones, & innumerabiles pro Hic, & Nunc operationes ordinatè spiritus diuina quæque pulchra conspiciat, & ipsum bonum penitiùs digerendo sibi inescare valeat. & licet nil ita certi de duratione assignari possit, cum vnus citiùs altero ob varia accidentia, officia, & diuinitùs immis-

as actiones, ab infimis per media ad summa pertingat: attamen quoties post insignem in charitate factum progressum, tam in ascendente, quam descendente Transformationis modo, à Deo spiritum rectum innouatum in visceribus suis expertus fuerit: toties etiam ampliozem durationem inueniet; ita vt si descensus durasset ad decem annos, ascensus subsequens duraturus sit numerosioribus annis.

Transitus verò ad modum Transformationis descendens admodum facillimus est: ipso namque instanti, quo vacuitatem, quam in summo suo incurrerat, noua vitalitate repletam habuerit; Deum vt primum principium suæ dilectionis non tantum suscipiet, sed etiam ita possidebit, vt ipse mysticus non amplius sit primum agens, & operans; sed Deum semper habiturus sit vt præexistens vitale spiraculum sui in Deo esse, viuere, & operari; idque toto descensu Transformationis durante. Quod autem hæc perfectior Transformationis modi ascendens & descendens vicissitudo, secundum spiritualem profectum, durationem, & transitum, (quamdiu in hac vita peregrinamur à Domino) semper contingat, & mysticum perfectius in charitate radice, consequenter iam dicemus,

In

*In vicissitudine status Transformatio-
nis, tam descendens quam ascendens
modi, sicut mysticus continuo magis ac
magis in charitate radicatur: ita etiam
distinctiori, ac accuratiori ordine in mi-
nutionibus etiam operationibus, se-
se conformiter habere
addiscit.*

ARTICVLVS SEPTIMVS.

A *Pud Deum non est transmutatio,
nec vicissitudinis a obumbratio. ac
si diceret: o pia anima, noli frustra ex-
tollere vanis speciebus, & peregrinis cogi-
tationibus abduci; tanquam in huius
vitæ rota, & instabilissima volubilitate,
interioritatis tuæ, (cum in summo
adepto, etiam quasi in cælo nidum
ruum posuisse videberis) permanen-
tiam sis obtentura. hoc enim ad so-
lum Deum pertinet, apud quem, eo
quod in nunc æterno viuat, non est
transmutatio, nec vicissitudinis obum-
bratio; ita vt aliter hodie, aliter cras
in suis operationibus internis sese gere-
re debeat. nos autem cum in tempo-
rum momentis vitam nostram transi-
gamus, & ad ornatum militantis Eccle-
siæ in diuersos status, exercitia, & ope-
rationes à Deo disponamur; necessa-
riò in dispositionibus, & operationibus
nostris immutationes, & vicissitu-
dines patimur: ita vt etiam inter San-
ctos eius nemo sit immutabilis, dum*

2 Iacob. 1.

peregrinamur à Domino. sicut enim
oritur sol, & occidit, & ad locum suum
reuertitur, ibique nascens gyrat per me-
ridiem, & flectitur ad Aquilonem; lu-
strans vniuersa in circuitu, & in circulos
suos reuertitur. ita quoque postquam
mysticus, per vnum ascensum integre
absolutum, per continuas negationes,
& transcendentias Deum omnibus
supereminenter præstare; innumerabilibus
operationibus, seu verbis mysticis satis
dixerit, & insignem progressum in
charitate fecerit: tum denique per
donum sapientiæ pia anima de nouo
renascens, per magis intimas, & à Deo
vicinas circumuolutiones gyrat; & qualiter
ipse superexcessiuè sit omnia in omnibus;
per descensum vsque ad abyssum
profundissima, & minimas particulas,
seu vestigia suæ sapientiæ, prorsus
amorosis, & Deo dignis familiaritatibus,
experitur.

Iam verò cum maior radicatio in
charitate non ad mensuram à Deo de-
tur, possitque quoad viuimus intensior,
& perfectior in spiritu augeri: hinc vel
maximè ad eiusmodi radicationis di-
uersos actus, intensiones, & quodam-
modo digestiones attendendum erit;
quo ita ad realem cooperationem etiam
celerius, veriùs, purius sese accom-
modare possit. quin imò tota huma-
næ industriæ cooperatio in eo sita est,
vt ad momentaneas dispositiones practicus
se accommodet; vtque tam in
ascendente modo, eiusque infinitis
pro-

propemodum alterationibus sese ordinatè submittat, atque etiam in minutissimis quibusque operationibus sese conformiter habere addiscat. Dono namque sapientiæ incessanter efficitur, vt in operationum internarum ordinata vicissitudine iudicium educat quasi meridiem, & tanquam discretor spirituum plenè, atque perfectè, & protunc proprium statum, operationes, ac dispositiones suas discernat, ordinet, foueat, & ad optimū actus sui in Nunc instanti perducatur; vsque ad amoris, super omnem intellectum, excessum in quantum quidem doni sapientiæ vsus, & vitalis afficientia permiserit.

Cæterum cum non videatur solido fundamento niti, altiores modos, quam per donum sapientiæ ad maiorem radicationem in charitate, & perfectè Deo adhærendi assignare; (illis tamen exceptis qui præstantiori afflatu Spiritus sancti ad eminentiorem sanctorum a Viatorum statum, eo diuiniore perceptiones mentales eleuantur,) hinc etiam vltiori praxi deducendæ subsistimus. cum enim status Transformationis modi tam ascendenti, quam descendenti per donum sapientiæ ordinata vicissitudine sufficiat in hac vita; non tantum ad maiorem radicationem in charitate, ac perfectiores mysticas, Deoque semper viciniore operationes; sed etiam ex abundantiori superiorum virium in inferiores influxu; longè securiùs videtur, in ipsa reali fruitione,

& cum Deo vitali supræma vnione, illa experiri, quæ nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt, quam exoticis loquutionibus à sanctorum Patrum, ac non tantum in sacra Doctrina versatorum, sed simul etiam in arcaniori mystica exercitatione præstantium virorum scriptis deuiare. præsertim cū spiritualis homo deinceps per se (licet alioquin illiteratus sit) facile discernere, & longè purius quam scribi possit, omnia, etiam profunda Dei scrutari, & amoris præstantia possidere valeat.

His non obstantibus, si quispiam omninò asserendum censeat, aut quod magis ad rem fecerit; euidenter sanctorum Patrum, & præstantiorum mysticorum scriptis non aduersando demonstrauerit; supra dona intellectus, & sapientiæ, dari in mystico amore perfectissimo modos eminentiores: talis simul non obliuiscatur, nos similes etiam præstantiores modos supra b admisisse; videlicet per species infusas, præuias voluntatis commotiones, aut similes: sed tantum in actu transeunte, non autem immanente habitualiter, pro vt hic fit per donum sapientiæ. ita vt ordinariè in practico exercitio Transformationis, in instanti supernaturalis amoris fruitionem incipere, perficere, ac continuare valeat, intensiùs, vel remissiùs licet, pro vt ordo perfectus spiritualis permiserit. verum si istiusmodi quispiam institerit, etiam frequenter in

M m

acti-

a inf. decif. 9. b & paraph. 9. & infra decif. 5. & 6.

actibus transeuntibus, per species infusas, voluntatis prævias commotiones, aut similibus præstantioribus modis nonnullos in Deo altius sublimari: is pariter cogitet, nos tales ad Deo viciniorem statum; scilicet sanctorum Viatorum referre: in statu Transformationis autem de illis sublimioribus modis agere, qui habitualiter, & ordinariè per donum supernaturalis sapientiæ; extraordinariè autem per species infusas, prævias voluntatis commotiones, aut sublimioribus quibusdam modis,

mysticum in consortio diuinæ naturæ, & maiori charitate continuè profundius radicant. iam verò cum de praxi modi supernaturaliter operandi sufficienter dictum sit; ad ea quæ status sanctorum a Viatorum sunt, lectorem altiora petentem, remittimus: sicut etiam ad omnia alia, quæ in Theoria huius secundæ Partis continentur; quam hic consequenter, (præsertim ad satisfactionem mysto-scholasticorum, & diuino animo præstantium) apponimus.

a infra Decif. 9.

SECUNDÆ PARTIS
P R A X I S
F I N I S.

